

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(رَجَالٌ لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ
وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ
(۳۷)

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

«رَحِمَ اللَّهُ رَجُلًا سَمَحًا إِذَا بَاعَ، وَإِذَا اشْتَرَى، وَإِذَا افْتَضَى»

Muhterem Müslümanlar!

İnsanlık bedeninin ruha, zahirin bânına, maddi olanın manevi olana galebe çaldığı bir zamanı yaşamaktadır. İhtiyaçlarımızı karşılama icap eden eşyanın yüceltiği bir çağdayız. Değerli bir mütefekkirimiz bu ahvali “İnsanlar sevimlik için yaratıldılar. Eşyalar ise kullanılmak için. Dünyadaki kaosun nedeni; eşyaların sevimlikleri ve insanların kullanılmasıdır.” sözleriyle veciz bir surette ifade etmiştir. Sadece görünür olanın hakikat ve değer olarak kabul görmesinin sonucu, maneviyatla alakalı hususlar gözden düşmüştür. Alınıp satılabilen ve ticarete mevzu olan şeyler kıymet kazanmış; ticaret konusu olmayan erdem, duygu, kanaat, bilgi ve bilinç gibi şeyler değerini yitirmiştir. Oysa Mevla’mız, müminleri “**Onlar ne ticaret ne de alışverişin kendilerini Allah’ı anmaktan, namaz kılmaktan ve zekât vermekten alıkoyamadığı insanlardır. Onlar kalplerin ve gözlerin allak bullak olduğu bir günden korkarlar.**”¹ şeklinde tarif etmiştir. Müslümanın helal yoldan ticaret ile iştigal etmesi elbette meşrudur. Ancak dünya maişetinin peşinden koşup rızık kazanılırken, ahiret ihmal edilmemeli, dünyaya meyletmekten sakınılmalıdır.

Değerli Müminler!

Yüce dinimiz İslam, hayatın her alanında olduğu gibi bizlere ticaret hayatında da ahlaklı olmamızı emretmektedir. Mevlâ-i Zülcelal Hazretleri; “**Ölçtüğünüz zaman tastamam ölçün ve doğru terazi ile tartın. Bu hem daha iyidir hem de sonucu daha güzeldir.**”² buyurmaktadır. Ticarete kul hakkını gözetmek, haddi aşmamak gerekir. Kâr yapma hırsıyla ahiretimizi heba

etmeyelim. Unutmayalım ki ticarete ahlaksız davranır, hileli mal satarsak, çocuklarımızın boğazından haram lokma geçirmiş oluruz. Ayrıca, yapacağımız ticarete karşı tarafı da düşünmeliyiz. Âlemlere rahmet olan yüce Peygamberimiz (s.a.v.) “**Satarken, satın alırken, alacağımı talep ederken hoşgörülü davranıp kolaylık gösteren kimseye Allah rahmetiyle muamele eylesin.**”³ diye dua etmiş, yapacağımız ticari faaliyetlerdeki tavrımızın nasıl olması gerektiğinin çerçevesini de çizmiştir. Özellikle her hareketimizle örnek teşkil ettiğimiz toplumumuzda, ticaret anlayışımız dürüstlük ilkesine dayanmalı ve İslam’ı temsil ettiğimizi hiçbir zaman unutmamalıyız.

Muhterem Kardeşlerim!

Resûlullah (s.a.v.) Efendimiz, doğru ve güvenilir ticarete her daim dikkat çekmiştir. Çünkü zaafı sebebiyle insanoğlu alım ve satım işlerinde kendi kârının derdine düşüp, karşısında bulunan kişinin hak ve hukukunu ihlal etme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Buna yol açan en büyük insani zaaf, gem vurulmakta zorlanılan mal ve mülk ihtirasıdır. İnsanın bu yönüne dikkat çeken Fahr-i Kâinat Efendimiz (s.a.v.) “**Âdemoğlunun iki dere dolusu malı olsa bir üçüncüsünü ister. Âdemoğlunun karnını topraktan başka bir şey dolduramaz.**”⁴ demiştir. İhtiraslarının esiri olanlar, ne yazık ki alışverişlerine hile karıştırabilmekte ve bencil davranabilmektedirler. Yüce Rabbimiz; “**Ölçü ve tartıya hile karıştıranların vay hâline! Onlar insanlardan bir şey ölçerek aldıkları zaman tastamam alırlar. Fakat kendileri başkalarına bir şey satarken, eksik ölçüp tartarlar.**”⁵ diye buyurmuştur.

Mevla bizleri dünyası adalet, iyilik ve helal rızıkla mamur olan, diğer taraftan ise ahiretini de kazanan bahtiyar kullarından eylesin. Amin!

¹ Nûr suresi, 24:37

² İsrâ suresi, 17:35

³ Buhârî, Büyü, 16

⁴ Buhârî, Rikâk, 10; Müslim, Zekât, 116

⁵ Mutaffifin suresi, 83:1-3